

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Program ERASMUS+: National Authorities for Apprenticeships, Call EACEA/13/2014
Titlu: „Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DAL-IVET)”
Nr. de referință: 557135-EPP-1-2014-1-RO-EPPKA3-APPREN
Aplicant: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, România
Partener: Landesakademie für Fortbildung und Personalentwicklung an Schulen rAÖR, Germania

Master Plan

pentru introducerea de programe de tip dual/ucenicie în formarea profesională inițială din Romania

București, 2015

CUPRINS

	Pag.
1. Învățarea la locul de muncă (WBL) în România	2
1.1 Trasee de formare profesională, conform legislației actuale	2
a) Programe de pregătire pentru obținerea unei calificări în cadrul sistemului de învățământ profesional și tehnic (formare profesională inițială – FPI), prevăzute în legislația actuală	2
b) Programe de formare pentru obținerea unei calificări profesionale prin sistemul de formare a adulților (FPA), prevăzute în legislația actuală	5
1.2 Organizarea WBL: ponderea WBL, locații de învățare, relații contractuale	6
a) Organizarea WBL în formarea profesională inițială	6
b) Organizarea WBL în formarea profesională continuă	7
1.3 Elemente ale unui învățământ dual în organizarea învățământului profesional și tehnic actual	7
1.4 Ucenicia la locul de muncă	10
2. WBL în politicile europene	12
3. Aspecte relevante/studii de caz/exemple de bune practici din diferite țări UE	13
4. Prezentare comparativă a principalelor caracteristici ale învățământului profesional și ale sistemului de ucenicie din România raportate la sistemul VET din Germania	17
5. Prezentare comparativă a principalelor caracteristici ale învățământului profesional și ale sistemului de ucenicie din România raportate la sistemul VET din Austria	24
6. Analiza SWOT a traseelor/programelor de pregătire și organizării actuale a WBL în România	32
7. Măsuri propuse	33

MASTER PLAN PENTRU INTRODUCEREA DE PROGRAME DE TIP DUAL/UCENICIE ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ DIN ROMANIA

Prezentul document este realizat în cadrul proiectului „Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DAL-IVET)”, nr. de referință 557135-EPP-1-2014-1-RO-EPPKA3-APPREN din cadrul Programului ERASMUS +: National Authorities for Apprenticeships Call EACEA/13/2014.

Scopul documentului este acela de a sintetiza principalele aspecte surprinse în studiul de fezabilitate „Termeni de referință pentru introducerea de programe de tip dual/ucenicie în formarea profesională inițială din România” și de a oferi câteva recomandări decidenților politici cu privire la introducerea unor noi măsuri în România în vederea valorificării la maxim posibil a învățării la locul de muncă (WBL).

1. Învățarea la locul de muncă (WBL) în România

Într-o accepțiune largă, conform definiției CEDEFOP, “*Work-based learning*” (WBL) reprezintă “*dobândirea de cunoștințe și abilități prin efectuarea de sarcini – însoțită de reflecție - într-un context profesional, la un loc de muncă (de ex. formare în alternanță) sau într-o instituție de educație și formare profesională*”.

Față de scopurile lucrării de față, această definiție invită la conștientizarea diversității contextelor învățare în situații practice și a importanței practicii reflexive, integrate în sistemele de educație și formare profesională.

1.1 Trasee de formare profesională, conform legislației actuale

În prezent, în România o calificare profesională se poate obține:

- a) în cadrul sistemului de învățământ profesional și tehnic, prin:
 - învățământul profesional;
 - stagii de pregătire practică după clasa a X-a de liceu tehnologic;
 - învățământul liceal tehnologic;
 - învățământul postliceal;
- b) în sistemul de formare profesională a adulților, prin:
 - ucenicie la locul de muncă;
 - cursuri de calificare.

a) Programe de pregătire pentru obținerea unei calificări în cadrul sistemului de învățământ profesional și tehnic (formare profesională inițială – FPI), prevăzute în legislația actuală

Clasificarea ISCED 2011 constă din două scheme de codificare paralele: pentru nivelul programelor de învățământ (ISCED-Programe sau ISCED-P), respectiv pentru nivelul de educație absolvit (ISCED-Nivel absolvit sau ISCED-A) – v. ISCED 2011, paragraful 89. Pentru fiecare dintre acestea, ISCED 2011 utilizează un sistem de clasificare codificat cu trei digiți (v. pct. 2 de mai jos).

Alocarea nivelurilor de educație din tabelul de mai sus se bazează pe descrierile și criteriile prevăzute în ISCED 2011 (ISCED – P), corelate cu prevederile Legii educației naționale nr.1/2011 cu completările și modificările ulterioare și HG nr.

567/15 iulie 2015 de modificare a HG nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor. La momentul elaborării prezentului document, nu există un document oficial de încadrare pe niveluri de educație, clasificate detaliat conform ISCED 2011, a programele de pregătire (ISCED – P) și a nivelurilor de educație absolvite (ISCED – A) prin învățământul profesional și tehnic preuniversitar. Raportările la INS pentru statistica educației începând cu sfârșitul se bazează pe ISCED 2011; însă în caietele statistice nu sunt precizate codurile detaliate pe 3 digiți pentru ISCED – P și ISCED A.

Tabelul următor a fost realizat ținând cont de clasificarea pe niveluri ale programelor de educație (ISCED – P), prevăzute de "International Standard Classification of Education ISCED 2011" - UNESCO Institute for Statistics, în vigoare începând cu 1 ianuarie 2014.

Nr. crt	Tipul programului	Nivelul de calificare (CNC/ EQF)	Nivelul de educație al programului (ISCED 2011) ¹⁾	Durata standard	Cerințe de intrare/alte condiții pentru admiterea în program	Continuarea studiilor
1.	Învățământul profesional	3	ISCED 352 ^{2,3)} (fără acces direct la învățământul postliceal sau superior)	Min. 3 ani, după clasa a VIII-a	- Învățământ gimnazial absolvit - Probe de preselecție a candidaților, la cererea agenților economici ⁷⁾ - Admitere pe bază de medii - Probă suplimentară de admitere dacă numărul de candidați este mai mare decât numărul de locuri	Clasa a XI-a, ciclul superior al liceului
2.	Stagii de pregătire practică după clasa a X-a de liceu tehnologic	3	ISCED 351 ^{2,4)}	720 ore, după clasa a X-a liceu tehnologic	- Ciclul inferior al liceului tehnologic absolvit - Examenе de diferență, după caz	Idem
3.	Învățământul liceal tehnologic	4	ISCED 354 ^{2,5)}	4 – 5 ani	- Învățământ gimnazial absolvit (minim 8 clase) - Admitere computerizată, pe bază de opțiuni, în ordinea mediilor ⁸⁾	- Învățământ postliceal - Învățământ superior (numai cu diplomă de BAC).
4.	Învățământul postliceal	5	ISCED 453 ^{2,6)} (fără acces direct la înv. superior)	2 - 3 ani		
5.	Învățământ profesional dual	Introdus prin OUG nr. 94/2014 de modificare și completare a Legii educației naționale nr.1/2011				

1) Conf. clasificării ISCED 2011 cu trei digiți, prima cifră definește **nivelul de educație** (ex. 3 = învățământ secundar superior, 4 = postsecundar/postliceal), a doua cifră - **orientarea programului** (4 pentru învățământ general / academic și 5 pentru vocațional/profesional), iar a treia cifră - **subcategoria**.

Conf. ISCED 2011 (paragraful 60, coroborat cu "Tabelul 3 - Codificarea ISCED a sub-categoriilor după a treia cifră"), programele de învățământ și calificările corespunzătoare din cadrul nivelurilor ISCED 2 și 3 se evidențiază prin **patru subcategorii**:

i) **fără completarea nivelului** (finalizarea cu succes, recunoscută, a programului este insuficientă pentru finalizarea sau finalizarea parțială a nivelului ISCED) și, astfel, fără acces direct la un nivel ISCED superior

ii) **completare parțială a nivelului fără acces direct la un nivel ISCED superior** (finalizarea cu succes, recunoscută, a programului este suficientă pentru finalizarea parțială a nivelului ISCED, dar fără acces direct la programe de nivel ISCED superior);

iii) **completare a nivelului fără acces direct la un nivel ISCED superior** (finalizarea cu succes, recunoscută, a programului este suficientă pentru finalizarea nivelului ISCED, dar fără acces direct la programe de nivel ISCED superior);

iv) **completare a nivelului cu acces direct la un nivel ISCED superior** (care, în cazul ISCED 3 este către primele programe universitare la nivelurile 5, 6 sau 7).

2) **ISCED 352 - "Suficient pentru finalizarea parțială a nivelului (învățământ secundar superior), fără acces direct la învățământul postliceal sau învățământ superior"** - v. ISCED 2011, Tabelul 7. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 3 (ISCED-P).

Conf. ISCED 2011 (paragraful 176 lit. ii), la finalizarea parțială a nivelului ISCED 3 se încadrează programele de cel puțin 2 ani la nivel ISCED 3 și cu o durată cumulată de cel puțin 11 ani de la începerea nivelului ISCED 1 (învățământ primar), care nu permit accesul direct la învățământul superior (ISCED 5, 6 sau 7), nici la învățământul postliceal (ISCED 4).

3) **ISCED 351 - "Insuficient pentru finalizarea nivelului sau finalizarea parțială a nivelului, fără acces direct la învățământul postliceal sau superior"** - v. ISCED 2011, Tabelul 7. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 3 (ISCED-P).

Aparent, având același nivel de calificare și aceeași condiție de continuare a studiilor, stagiile de practică după clasa a X-a s-ar echivala cu același nivel de educație ca și învățământul profesional de 3 ani după clasa a VIII-a (ISCED 352 - v. nota de mai sus). Totuși, conform Conf. ISCED 2011 (paragraful 176 lit. i), programele scurte cu durata sub doi ani la nivel ISCED 3, sau care se finalizează după mai puțin de 11 ani cumulați de la începutul nivelului ISCED 1, se încadrează la ISCED 351 - *nefinalizarea nivelului ISCED 3*. Însă, în acest caz, conf. ISCED 2011 (paragraful 182, coroborat cu tabelele 3, 7 și 8) - deoarece programul respectiv nu conduce cel puțin la finalizarea parțială a nivelului la care este încadrat, calificările obținute de absolvenții unui program ISCED 351 (ISCED-P) sunt clasificate ca nivel de educație absolvit la ISCED 2 (ISCED-A).

4) **ISCED 354 - "Suficient pentru finalizarea nivelului, cu acces direct la învățământul superior (poate oferi și acces direct la învățământul postliceal)"** - v. ISCED 2011, Tabelul 7. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 3 (ISCED-P).

Nivelul de educație absolvit **de absolvenții de liceu fără diploma de BAC**, este **ISCED 353** (ISCED-A) - *"Finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior (dar cu posibil acces direct la învățământul postliceal)"* - v. ISCED 2011, Tab. 8. Codurile de clasificare pentru nivelul de studii absolvit la nivel ISCED 3 (ISCED-A)

5) **ISCED 453** - "Suficient pentru finalizarea nivelului, fără acces direct la învățământul superior" - v. ISCED 2011, Tabelul 9. Codurile de clasificare pentru programele educaționale de nivel ISCED 4 (ISCED-P).

6) Probe de preselecție a candidaților, la cererea agenților economici care se implică prin susținere financiară/stimulente/alte forme de sprijin în formarea profesională a elevilor prin angajament menționat în contractul-cadru cu unitatea de învățământ.

7) În media de admitere la liceu, intră media la evaluarea națională după clasa a VIII-a cu pondere de 75% și media generală de absolvire a gimnaziului (clasele V-VIII) cu pondere de 25%. Nici media la evaluarea națională, nici media de admitere, nu au un prag minim de promovare pentru accesul la liceu sau învățământul profesional. Atât în învățământul profesional (în toate etapele admiterii) cât și la liceu (în etapa a III-a de admitere) au acces toți elevii care au promovat clasa a VIII-a, indiferent dacă au susținut sau nu evaluarea națională la sfârșitul clasei a VIII-a.

b) Programe de formare pentru obținerea unei calificări profesionale prin sistemul de formare a adulților (FPA), prevăzute în legislația actuală

Nr. crt.	Tipul programului	Nivelul de calificare (CNC/EQF)	Durata standard	Cerințe de intrare / alte condiții pentru admiterea în program¹⁾	Observații
1.	Ucenicie la locul de muncă	2	360 ore	Cel puțin învățământ gimnazial	<ul style="list-style-type: none"> - Reglementat în sistemul de formare a adulților - Program de formare profesională, pe baza unui contract de ucenicie care poate fi încheiat începând de la vârsta de 16 ani - Până la 18 ani, durata timpului de lucru (inclusiv în ucenicie) este de 6h/zi (30h/săpt.) Oferă calificare, fără certificarea unui nivel de educație
		3	720 ore	Învățământ gimnazial sau general obligatoriu	
		4	1080 ore	Învățământ liceal fără diplomă de BAC	
2.	Cursuri de calificare	2	360 ore	Cel puțin învățământ gimnazial	Program de formare profesională în sistemul de formare a adulților - oferă calificare, fără certificarea unui nivel de educație
		3	720 ore	Învățământ gimnazial sau general obligatoriu	
		4	1080 ore	Învățământ liceal fără diplomă de BAC	

¹⁾ Conf. HG nr. 567/15 iulie 2015 de modificare a HG nr. 918/2013 privind aprobarea CNC

1.2 Organizarea WBL: ponderea WBL, locații de învățare, relații contractuale

a) Organizarea WBL în formarea profesională inițială

Nr. crt.	Tipul programului	Ponderea pregătirii practice	Locații de învățare și relații contractuale pentru practică
3.	Învățământul profesional	<p>- clasa a IX-a: 20%=252 h, din care: 102 h practică săptămânală (3 h/săpt x 34 săpt.) și 150 h stagii de practică (5 săptămâni x 30h/săptămână)</p> <p>- clasa a X-a: 57%=782 h, din care: 512 h practică săptămânală (16 h/săptămână x 32 săptămâni) și 270 h stagii de practică (9 săptămâni x 30h/săptămână)</p> <p>- clasa a XI-a: 72% = 930 h, din care, 630 h practică săptămânală (21 h/săptămână x 30 săptămâni) și 300 h stagii de practică (10 săptămâni x 30h/săptămână stagii de practică)</p> <p>N.B.: practica săptămânală din planul cadru include și aplicațiile de laborator</p>	<p>Pregătire teoretică: în școală</p> <p>Pregătire practică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - practica săptămânală: în școală și/sau la operatori economici - stagii de practică: la operatori economici <p>Relații contractuale pentru practică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - contract-cadru încheiat între școală și operatorii economici - contracte individuale de practică încheiate între școală, operatorii economici și elevi
4.	Stagii de pregătire practică după clasa a X-a liceu tehnologic	720 ore – stagii de pregătire preponderent practică, după clasa a X-a liceu tehnologic	Idem
5.	Învățământul liceal tehnologic	În funcție de domeniu și calificare profesională	Idem
6.	Învățământul postliceal	În funcție de domeniu și calificare profesională	Idem
7.	Învățământ profesional dual	Prevăzut în OUG nr. 94/29.12.2014 de modificare și completare a Legii educației naționale nr. 1/2011	

b) Organizarea WBL în FPA: ponderea WBL, locații de învățare, relații contractuale

Nr. crt.	Tipul programului	Durata standard	Ponderea pregătirii practice	Locații de învățare și relații contractuale pentru practică
8.	Ucenicie la locul de muncă	360 ore	cca. 2/3 din nr. total de ore	<p>Pregătire teoretică: la furnizori (unități și instituții de învățământ, angajatori, alți formatori), autorizați / acreditați pentru calificarea respectivă</p> <p>Pregătire practică: la locul de muncă al ucenicului / la furnizorul de formare și/sau la alte locații stabilite de furnizorul de formare.</p> <p>Relații contractuale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contract ucenicie (contract individual de muncă de tip particular, în conformitate cu Codul muncii și Legea uceniei) - contract de prestări servicii de formare profesională încheiat de angajator cu un furnizor de formare autorizat / acreditat (în cazul în care angajatorul nu este autorizat / acreditat pentru calificarea respectivă)
		720 ore	cca. 2/3 din nr. total de ore	
		1080 ore	cca. 2/3 din nr. total de ore	

9.	Cursuri de calificare	360 ore	240 h (2/3 din nr. total de ore)	Pregătirea teoretică și practică se desfășoară la furnizorii de formare profesională autorizați pentru calificarea respective și/sau în alte locații stabilite de aceștia și precizate în documentația de autorizare Relații contractuale: - Contract de formare profesională încheiat de furnizor cu participanții la programul de formare.
		720 ore	480 h (2/3 din nr. total de ore)	
		1080 ore	720 h (2/3 din nr. total de ore)	

1.3 Elemente ale unui învățământ dual în organizarea învățământului profesional și tehnic actual

Ordonanța de urgență a guvernului (OUG) nr. 94/29.12.2014 de modificare și completare a Legii educației naționale nr.1/2011, a introdus învățământul profesional dual, ca formă de organizare a învățământului profesional, pe bază de contract de muncă, după învățământul obligatoriu. În prezent, aceste prevederi sunt spuse revizuirii în cadrul procedurilor parlamentare de adoptare a proiectului de lege pentru aprobarea OUG nr. 94/2014. În varianta adoptată în Camera Deputaților și transmisă la Senat, se prevede ca învățământul profesional dual să fie organizat după gimnaziu, pe baza unui contract de tip formare profesională.

În România nu există deocamdată cadrul instituțional adaptat și legislația specifică pentru implementarea sistemului dual după modelul german care are la bază ucenicia (organizată ca traseu de educație și formare profesională inițială) și partajarea răspunderilor între mediul economic și educație, în care angajatorii și Camerele de Comerț (respectiv, după caz, Camerele Meșteșugarilor / Camerele agricole etc.) au un rol determinant în inițierea și organizarea programelor de ucenicie.

Formarea profesională inițială organizată în cadrul sistemului de EFP din România este organizată în *sistem "school-based"*, în care principala răspundere revine școlilor. În același timp însă, actualul învățământ profesional de 3 ani organizat după clasa a VIII-a, organizat ca traseu distinct de pregătire după clasa a VIII-a (Ministerul Educației Naționale, 2014) are o componentă consolidată de învățare la locul de muncă (*Work-based learning* - WBL), valorizând unele **principii și elemente ale formării duale** cum ar fi:

- **dualitatea locațiilor de formare:** stagii de practică obligatorii în întreprinderi (^{1,2,3,4}), pregătirea teoretică în școală;

⁽¹⁾ Ca regulă generală, stagiile de pregătire practică (curriculum în dezvoltare locală – CLD) din planul-cadru de învățământ la școala profesională trebuie realizate la operatorul economic/instituția publică cu care unitatea de învățământ a încheiat un contract-cadru de parteneriat. Prin excepție de la această regulă, pentru a răspunde nevoilor angajatorilor, în special din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, în anumite condiții, cu aprobarea inspectoratului școlar, stagiile de pregătire practică pot fi organizate și în unitatea de învățământ, însă numai dacă acest lucru este convenit prin contractele-cadru încheiate de școlile respective cu agenții economici interesați.

⁽²⁾ Pe lângă stagiile de practică, planurile-cadru includ și o practică săptămânală în cadrul modulelor de specialitate din curriculum-ul diferențiat (unitar la nivel național pentru calificarea respectivă) care, în funcție de prevederile convenite prin contractul-cadru încheiat între școală și agenții economici parteneri, se poate desfășura fie în laboratoarele și ateliere școlare, fie la agenții economici/alte instituții partenere de practică.

⁽³⁾ În funcție de prevederile convenite prin contractul cadru, pregătirea practică se poate organiza integral la operatorul economic - atât stagiile de practică (curriculum-ul pentru stagiile de practică este elaborat în regim de curriculum în dezvoltare locală, în colaborare de către școală și partenerii de practică) cât și practica săptămânală din modulele de specialitate din curriculum-ul diferențiat (unitar la nivel național pentru calificarea respectivă).

- **contractul de pregătire practică încheiat de elev cu operatorul economic** ⁽⁵⁾, reglementat prin ordin al ministrului educației;
- **ponderea semnificativă a pregătirii practice** (stagii de practică (CDL) și practica pe module): 20% în clasa a IX-a, 57% în clasa a X-a, 72% în clasa a XI-a;
- **stabilirea perioadelor de pregătire în școală și la operatorul economic de comun acord** între școală și operatorul economic;
- **tutorii de practică** desemnați de agentul economic: răspunșabili pentru practica elevilor în firmă, realizează evaluarea elevilor pe parcursul practicii în colaborare cu coordonatorul de practică din partea școlii; **coordonatorul de practică din partea școlii** lucrează împreună cu tutorele desemnat de operatorul economic pentru stabilirea programului de pregătire și pentru monitorizarea performanțelor elevilor;
- **certificatul de practică** pe care îl primesc elevii la finalul stagiului de practică, completat și semnat de școală și partenerul de practică, care atestă activitățile și rezultatele învățării dobândite de elev pe perioada stagiului;
- **implicarea operatorului economic în examenul final** care certifică dobândirea calificării;
- **posibilitatea agenților economici parteneri de a acorda stimulentele financiare pentru elevi** (burse, gratificări, premii etc), **sprijin material sau de altă natură conform legii**;
- **posibilitatea încheierii unui contract de muncă**, în afara contractului de practică, pentru a putea remunera elevul practicant, în cazul în care angajatorul dorește acest lucru și în condițiile vârstei minime legale pentru încheierea unui contract de muncă;
- **posibilitatea selectării candidaților de către agenții economici** care se implică prin susținere financiară/stimulente/alte forme de sprijin în formarea profesională a elevilor, în colaborare cu școlile.

Pentru stimularea elevilor să se înscrie în învățământul profesional, statul român oferă burse în valoare de 200 lei (RON) pe lună. Unii agenți economici (deocamdată într-un număr mic) oferă propriile burse, facilități și stimulente pentru elevi, suplimentar celor oferite de stat. Experiența a demonstrat însă că, pentru a realiza o cifră de școlarizare cât mai apropiată cantitativ și calitativ de nevoile pieței muncii, este determinantă implicarea agenților economici, în colaborare cu școala și autoritățile locale, pentru formularea și popularizarea ofertei de formare profesională, asigurând totodată condiții corespunzătoare de practică, facilități/stimulente pentru elevi și perspectiva unui loc de muncă atractiv.

Ca exemple de bună practică se pot cita inițiativele și demersurile din partea unor agenți economici, motivați de nevoia asigurării forței de muncă bine pregătite, care au condus la crearea unor școli profesionale ca structuri – cu sau fără personalitate juridică - ce funcționează pe baza unor protocoale și contracte de colaborare încheiate între agenți economici, unitatea școlară, autoritățile

⁽⁴⁾ Se pot organiza clase de școală profesională numai în unitățile de învățământ care anexează la propunerea privind planul de școlarizare contracte-cadru încheiate cu operatori economici/instituții publice, ca bază pentru încheierea ulterioară a contractelor individuale de pregătire practică a elevilor.

⁽⁵⁾ Contractele de pregătire practică a elevilor sunt semnate de elev (respectiv părintele acestuia, în cazul minorilor), reprezentanții legali ai organizatorului de practică (școala) și ai partenerului de practică (operatorul economic/instituția publică la care se efectuează practica), cadrul didactic responsabil din partea școlii și tutorele de practică numit de partenerul de practică.

locale, care asigură o implicare sporită a agenților economici în mecanismele decizionale din cadrul școlii în ceea ce privește organizarea și derularea procesului de pregătire în învățământul profesional.

Școala Profesională Germană Kronstadt (SPGK) înființată la Brașov ca urmare a inițiativei și demersurilor susținute din partea firmelor reunite în Clubul Economic German din Brașov (DWK), cu sprijinul autorităților locale (Primăria Brașov) și a Inspectoratului Școlar. Înființată în anul școlar 2012/2013, inițial ca structură fără personalitate juridică în cadrul colegiului Tehnic Mircea Cristea Brașov, începând din anul școlar 2013/2014, SPGK funcționează ca unitate de învățământ cu personalitate juridică proprie în cadrul sistemului de învățământ profesional de stat. În baza protocoalelor încheiate la nivel local, agenții economici parteneri investesc în dotarea școlii, iar autoritățile locale (Primăria Brașov) în amenajarea spațiilor pentru pregătirea elevilor. În susținerea SPGK sunt implicate 11 firme partenere din județul Brașov. Firmele partenere s-au implicat deosebit de activ în promovarea ofertei de pregătire a SPGK. În anul școlar 2015/2016, în cadrul SPGK se organizează pregătire pentru 5 calificări, în care sunt cuprinși în total peste 500 elevi. Pentru pregătirea practică a elevilor, agenții economici parteneri au organizat ateliere de pregătire în cadrul firmei dotate cu echipamente la nivelul tehnologiilor actuale, iar pentru faza de inițiere și formare a unor deprinderi de bază au dotat atelierele și laboratoarele școlii. Agenții economici oferă elevilor burse, premii și alte facilități (de exemplu: echipamente de lucru, transport la locul de practică, masă de prânz pentru elevii practicanți, cazare și masă suportate de firme pentru elevii cazați în internat etc.). Agenții economici sunt reprezentați în structurile de conducere ale școlii în cadrul unui Colegiu managerial care are competențe delegate de Consiliul de Administrație al școlii, având astfel un rol important în toate deciziile la nivelul școlii care privesc strategia de dezvoltare, recrutarea resurselor umane (profesori, maiștri instructori, managementul școlii), organizarea înscrierii și selecția elevilor, organizarea procesului de pregătire, asigurarea calității etc. Agenții economici se implică efectiv în monitorizarea rezultatelor școlare și a frecvenței elevilor. Pentru toate absențele (chiar și cele motivate) se organizează program de recuperare, iar pentru elevii cu dificultăți de învățare se organizează pregătire suplimentară adaptată („after – school”). Pentru toți elevii înscriși la SPGK există perspectiva unor locuri de muncă atractive în firme competitive, fapt dovedit prin angajarea a peste 94% din absolvenții celor două promoții de până acum ale școlii.

Modelul promovat de SPGK a fost preluat și de alte firme care s-au asociat la nivel local pentru inițierea, organizarea și susținerea unor structuri - deocamdată fără personalitate juridică proprie - în cadrul unor unități școlare din învățământul profesional și tehnic, cum ar fi: **Școala Profesională Germană Alba** (în cadrul Colegiului Tehnic „Alexandru Domșa” Alba Iulia), **Școala Profesională Cugir** (Colegiului Tehnic „Ion D.Lazarscu” Cugir), **Școala Profesională Franceză Făgăraș** (în cadrul Colegiului Tehnic „Aurel Vijoli” Făgăraș).

Reprezentanți ai unor firme cu capital german implicate în programul româno-german pentru cooperarea în învățământul profesional dintre România și Baden Wurttemberg au susținut ideea că reglementările actuale privind învățământul profesional au permis deja introducerea unor elemente ale sistemului dual în școlile cu care colaborează, beneficiind de ponderea sporită a instruirii practice și posibilitatea implicării agenților economici în selectarea candidaților și în pregătirea elevilor pe baza contractului de practică. Pe aceste baze a fost posibilă încheierea unor contracte de colaborare cu școlile în cadrul cărora agenții economici au dobândit o implicare sporită în mecanismele decizionale și în procesul de pregătire a elevilor, în condițiile în care agenții economici respectivi contribuie la dotarea școlii, asigură condiții corespunzătoare de practică, oferind elevilor burse, premii și alte facilități (de exemplu: echipamente de lucru, transport la locul de practică, masă de prânz pentru elevii practicanți, cazare și masă suportate de firme pentru elevii cazați în internat etc.). Pe baza acestor argumente, firmele respective au pledat ca introducerea sistemului dual să continue pe baza reglementărilor actuale, fără obligația încheierii unui contract de muncă, completând și îmbunătățind cadrul legislativ existent pentru o mai clară reglementare a implicării agenților economici și partajării răspunderilor, creșterea relevanței pregătirii prin revizuirea conținuturilor pregătirii (planuri de învățământ, standarde de pregătire profesională, curricula), îmbunătățirea evaluării și certificării competențelor profesionale, acordarea unor facilități fiscale pentru cheltuielile suportate de firme în pregătirea elevilor etc.

1.4 Ucenicia la locul de muncă

În România, ucenicia se află în responsabilitatea Ministerului Muncii și este reglementată prin Legea nr. 279 din 5 octombrie 2005 privind ucenicia la locul de muncă și Normele metodologice de aplicare, cu ultimele modificări și completări introduse prin Legea 179/2013 și HG nr. 855/2013. În conformitate cu legislația actuală din România, ucenicia se realizează pe baza unui **contract de ucenicie**, care se poate încheia de la 16 ani, fără limită de vârstă și care vizează obținerea unei calificări **în sistemul de formare profesională a adulților**.

Conform prevederilor legale orice angajator care activează pe teritoriul României poate organiza formare prin ucenicie la locul de muncă, cu condiția să fie autorizat/acreditat pentru calificarea respective sau să încheie un **contract de prestări servicii** de formare profesională cu un furnizor de formare autorizat/acreditat.

Contractul de ucenicie(CU):

- este un contract individual de muncă (CIM) de tip particular, încheiat pe durată determinată, în temeiul căruia ucenicul, se obligă să se pregătească profesional și să muncească pentru și sub autoritatea unui angajator, care se obligă să îi asigure plata salariului și toate condițiile necesare formării profesionale;
- se încheie obligatoriu în formă scrisă, în limba română, și se înregistrează în termen de 20 de zile la Inspectoratul Teritorial de Muncă (ITM). Anterior începerii activității, CU se înregistrează și în registrul general de evidență a salariaților, care se transmite la ITM;
- încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea CU se fac în condițiile Codului muncii;
- angajatorii au obligația să comunice Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă / Agenției Municipale pentru Ocuparea Forței de Muncă

București (AJOFM/AMOFM) locurile de muncă vacante pentru ucenicie, iar AJOFM/AMOFM au obligația de a le publica pe site-ul instituției;

- activitatea de control al modului de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie este de competența ITM;
- controlul activității furnizorilor de formare autorizați ce desfășoară programe de formare pentru ucenicie la locul de muncă se realizează de Ministerul Muncii prin AJOFM/AMOFM;
- durata contractului de ucenicie se stabilește în funcție de nivelul de calificare pentru care urmează să se pregătească ucenicul – între 6 luni și 3 ani, maxim 8 ore/zi, maxim 5 zile/săptămână;
- durata *minimă* a programului de formare profesională prin ucenicie la locul de muncă este egală cu durata stabilită prin reglementările privind cursurile de calificare în FPA: 360 ore pentru nivelul 2 de calificare conform CNC, 720 ore pentru nivelul 3 de calificare CNC, respectiv 1.080 ore pentru nivelul 4 de calificare CNC;
- timpul necesar pregătirii teoretice a ucenicului este inclus în programul normal de muncă;
- salariul de bază lunar, stabilit prin contractul de ucenicie, este cel puțin egal cu salariul de bază minim brut pe țară în vigoare pentru un program de 8 ore pe zi, respectiv de 40 de ore în medie pe săptămână;
- durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână, iar în cazul tinerilor cu vârsta de până la 18 ani, durata timpului de muncă este de 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână.

Aspecte privind statutul ucenicului în sistemul de formare profesională a adulților:

- ucenicii până la vârsta de 26 de ani au dreptul la întreținere, acestora aplicându-li-se prevederile Codului civil, perioada de ucenicie fiind asimilată cu cea de continuare a studiilor;
- statutul de ucenic îi conferă acestuia toate drepturile și obligațiile prevăzute de legislația muncii, de legea ucenicie și, după caz, de legile speciale care reglementează acea ocupație.
- ucenicul beneficiază de dispozițiile legale aplicabile celorlalți salariați, în măsura în care acestea nu sunt contrare statutului ucenicului.

Ucenicia ca alternativă pentru formarea inițială a tinerilor

Fiind reglementată în sistemul de formare profesională a adulților, în prezent **ucenicia nu este integrată în sistemul național de educație și formare profesională inițială din România**. În ciuda îmbunătățirilor aduse în ultimii ani, ucenicia are în continuare o atractivitate scăzută. Ucenicia nu este percepută ca o alternativă pentru tinerii care în jurul vârstei de 15 ani (după clasa a VIII-a) aleg un traseu de pregătire în sistemul de învățământ, iar la 16 ani majoritatea tinerilor frecventează o școală. Pentru cei care au ieșit din sistemul de educație, angajatorii și persoanele interesate au la dispoziție și alte variante considerate mai scurte și mai puțin costisitoare (cursurile de formare profesională organizate în sistemul de formare profesională a adulților).

2. WBL în politicile europene

Dezvoltarea experienței practice în programele de formare profesională inițială, în contact direct cu lumea reală a muncii, este evidențiată în mod constant - de obicei, sub denumirea generică de "Work-based learning" (WBL) - în politicile europene, exemplele de bune practici și recomandările adresate statelor membre pentru creșterea relevanței sistemelor de educație și formare profesională.

Comunicatul de la Bruges⁶: *Învățarea la locul de muncă „are un rol esențial în dezvoltarea unei identități profesionale și poate stimula încrederea în sine a persoanelor care, în caz contrar, ar putea să considere că au eșuat.*

Comunicatul „Regândirea educației: investiții în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune⁷”: *„Formarea la locul de muncă, în special programele de ucenicie și alte modele de formare profesională în alternanță, contribuie la facilitarea trecerii de la învățare la experiența la locul de muncă. Aceste programe **necesită un cadru de reglementare clar, roluri clar definite pentru actorii implicați și trebuie să fie parte integrantă a întregului sistem de învățământ**”.*

Inițiativa emblematică „Tineretul în mișcare⁸” subliniază: *„**Experiența timpurie la locul de muncă este esențială pentru ca tinerii să își dezvolte competențele necesare pentru viața profesională. Învățarea la locul de muncă în cadrul unui program de formare de tip ucenicie reprezintă un instrument puternic de integrare treptată a tinerilor pe piața forței de muncă**”.*

Aspecte cheie, extrase din politicile europene și recomandările adresate statelor membre, referitoare la WBL:

Învățarea la locul de muncă (WBL):

- rol esențial în **dezvoltarea identității personale și stimularea încrederii de sine a persoanelor care, în caz contrar, ar putea să considere că au eșuat**
- oferă o **experiență timpurie la un loc de muncă**, cu rol determinant în **formarea competențelor** necesare pentru viața profesională și **dezvoltarea ulterioară a carierei**
- contribuie la **facilitarea tranziției de la învățare la un loc de muncă: instrument puternic de integrare treptată a tinerilor pe piața forței de muncă.**

WBL, în special programele de ucenicie și alte modele de formare profesională în alternanță:

- necesită un **cadru de reglementare clar, roluri clar definite** pentru actorii implicați
- trebuie să fie **parte integrantă a întregului sistem de educație și formare profesională, care să permită accesul la învățarea pe tot parcursul vieții și învățământul superior (!)**

Importanța unui **cadru de calitate pentru stagii** - sprijinirea accesului la stagii de calitate, inclusiv prin:

- **încurajarea întreprinderilor** să ofere locuri pentru stagii și să devină **bune întreprinderi gazdă** (de exemplu, prin *etichete de calitate sau premii*)
- **acorduri între partenerii sociali**, ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor

⁶ Comunicatul miniștrilor europeni responsabili în domeniul educației și formării profesionale, al partenerilor sociali europeni și al Comisiei Europene, în urma reuniunii de la Bruges din 7 decembrie 2010 privind revizuirea abordării strategice și a priorităților procesului de la Copenhaga pentru perioada 2011-2020

⁷ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Strasbourg, 20.11.2012, COM(2012) 669 final

⁸ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Bruxelles, 15.9.2010, Bruxelles, 15.9.2010

În cadrul principalelor acțiuni definite în cadrul liniei de acțiune „Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare moderne care să asigure competențe-cheie și excelență”, inițiativa „Tineretul în mișcare” evidențiază: „Propunerea unui **cadru de calitate pentru stagii**, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui **acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate**, inclusiv prin **încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă** (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin **acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor**”.

3. Aspecte relevante/studii de caz/exemple de bune practici din diferite țări UE

Varietatea traseelor de EFP initial și continuă; integrarea în sistemul de educație și formare profesională

În majoritatea statelor, **programele de ucenicie/formare în alternanță/sistem dual sunt integrate în sistemul de educație și formare profesională**, ca trasee de pregătire de nivel **secundar superior**, iar anumite state oferă programe de acest tip și la nivel **post secundar**, terțiar non-universitar (ISCED 4: Estonia, Grecia, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Lituania, Olanda), și chiar pentru nivel **terțiar universitar** (ISCED 5: Franța, Germania, Marea Britanie, Irlanda).

Diversele alternative de pregătire profesională inițială și continuă, oferite prin sistemul școlar, ucenicie și formarea adulților, **prezentate integrat în schemele privind sistemul de educație și formare profesională** din țări ca Germania, Danemarca, Olanda, Marea Britanie etc. ilustrează **varietatea contextelor instituționale și organizatorice** prin care se poate dobândi o calificare la diferite niveluri și, totodată, **intensitatea WBL** în diferite programe, **permeabilitatea** între acestea pe orizontală și verticală, în beneficiul unei perspective privind învățarea pe parcursul întregii vieți.

Condiții de acces

Condițiile de acces în ucenicie includ, în marea majoritate a cazurilor, cerința finalizării învățământului obligatoriu. În unele țări (ex. Belgia și Italia), este posibilă și finalizarea învățământului obligatoriu în cadrul contractelor de ucenicie care se pot încheia începând cu vârsta de 15 ani.

Programe de pregătire intermediară pentru prevenirea/recuperarea eșecului în tranziția la învățământul secundar superior / ucenicie

Pentru tinerii care, fie nu îndeplinesc anumite cerințe de acces pentru continuarea studiilor, fie nu reușesc să-și găsească un plasament într-un contract de ucenicie (în general datorită nivelului scăzut de pregătire), în diferite țări s-au creat **posibilități de pregătire** care vizează, în funcție de țară, **reducerea decalajului de cunoștințe, orientarea și consilierea profesională** și/sau o **pregătire prevocațională** (ex. școala prevocațională în Austria, programul de pre-ucenicie în Irlanda, o perioadă de instruire pregătitoare fără contract de muncă/ucenicie în Finlanda).

Tipul de contracte

Studiul „*Dual system, a bridge over troubled waters?*” realizat pentru Comitetul pentru cultură și educație al Parlamentului European (ICF International: Chatzichristou, S. et al, 2014), identifică **3 tipuri de contracte**, implicate în formarea în sistem dual/ucenicie/alte scheme de formare în alternanță, **contracte specifice de ucenicie** (ex. Germania, Austria, Franța), **contracte de muncă** (ex. Finlanda, Grecia, Italia, Olanda, Polonia, Marea Britanie, Olanda), **contracte/convenții de formare sau învățare** (ex. Olanda, Cehia, Grecia, Finlanda, Polonia, Portugalia).

În general, **pot coexista mai multe tipuri de contracte** pentru reglementarea învățării la locul de muncă. De exemplu, în Finlanda **contractul de tip ucenicie, bazat pe un contract de muncă**, este inițiat de angajator și semnat pentru confirmare de furnizorul de educație, în timp ce **contractele de învățare la locul de muncă** (fără contract de muncă) sunt de obicei elaborate prin instituția de învățământ profesional în colaborare cu angajatorul.

Inițiativa pentru încheierea contractelor de formare și răspunderea pentru pregătirea practică

În general, în sistemele bazate pe ucenicie, **inițiativa pentru încheierea contractelor de formare și răspunderea pentru pregătirea practică** aparține angajatorilor. În țări ca **Germania și Austria**, cu tradiție în sistemul dual, **răspunderile sunt clar separate**, contractele de formare sunt inițiate de angajatori, înregistrate și monitorizate de Camerele de Comerț în calitate de organisme competente care asigură și autorizarea angajatorilor implicați în sistemul dual, în timp ce sistemul de educație este responsabil pentru componenta de pregătire în școală.

În cazul **Danemarcei**, dualitatea (alternanța) locurilor de formare se bazează mai mult pe **colaborarea între parteneri**, astfel încât în septembrie 2013, guvernul danez și Ministerul Educației au decis implicarea colegiilor profesionale în organizarea unui număr de 50 de noi **centre de instruire practică, prin care elevii fără un contract de formare beneficiază de pregătire în cadrul centrului și sunt ajutați să încheie mai multe contracte pe termen scurt, în diferite companii**, astfel încât, în final, perioada de pregătire practică să fie acoperită în totalitate. **Colegiile profesionale din Danemarca** au obligația să **contribuie activ pentru a găsi destinații de plasare pentru pregătirea practică în companii** a elevului, dar, în schimb, primesc o **subvenție specială** pentru acest lucru, inclusiv un **grant pentru fiecare acord de formare încheiat**.

Adecvarea proceselor de învățare la cerințele angajatorilor

Programele de ucenicie/formare în alternanță/sistem dual asigură o pondere mare a componentei de pregătire practică la locul de muncă (ex. Germania, Austria Elveția: cca. 3,5 zile / săpt. în firmă, 1,5 zile în școală; durata cumulată a pregătirii din școală și firmă este în general egală cu durata timpului săptămânal de muncă stabilită prin lege și acordurile colective).

Conținuturile și metodele adoptate în filozofia sistemului dual german propun o **abordare holistică** în formarea competențelor profesionale, **orientată**

spre procesele reale din practica profesională în conformitate cu așa-numitul **Model complet de acțiune care integrează sarcini de Documentare, Planificare, Luarea Deciziilor, Execuție, Verificare, Evaluare**. Această abordare holistică se materializează prin reducerea la minimum a disciplinelor de cultură generală ale căror conținuturi sunt integrate în module de pregătire profesională pentru a asigura rezultate ale învățării în egală măsură relevante pentru dezvoltarea personală, integrarea profesională și dezvoltarea carierei din perspectiva LLL.

Evaluarea și certificarea pregătirii

În sistemul dual german, evaluarea și certificarea reflectă principiul: **“formare duală – testare duală”**, dualitate care se regăsește, atât în procesul de formare, cât și în cel de evaluare și certificare, după cum urmează:

- locațiile de formare: școală și întreprindere;
- probele și locațiile implicate în evaluare: proba teoretică (în școală), proba practică (în întreprindere);
- în timp ce școlile, respectiv firmele, răspund fiecare în parte pentru realizarea componentei de formare care le revine, camerele (organisme competente) sunt responsabile pentru efectuarea examinărilor (în Baden-Württemberg școlile profesionale și camerele efectuează examinările în comun);
- certificatele furnizate: pentru formarea realizată în întreprindere compania la care s-a derulat formarea furnizează stagiului un certificat scris (Legea Formării Profesionale, secțiunea 16); pentru partea de pregătire din școala profesională, absolventul primește un certificat de absolvire, eliberat de școală. Absolventul mai primește un certificat de examinare finală din partea camerei și un certificat de calificare sau certificat de muncitor calificat.

Cursanții susțin un **examen intermediar** înainte de sfârșitul celui de al doilea an de formare (de obicei după o jumătate a perioadei de formare), cu pondere de 40% din media finală de absolvire, în urma căruia cursanții primesc un certificat care atestă că au luat examenul intermediar și indică nivelul de pregătire la care au ajuns. La sfârșitul pregătirii, se susține **examenul final**, cu pondere de 60% din media finală de absolvire.

Continuarea studiilor – accesul la învățământul superior

Pentru a încuraja tinerii să aleagă ucenicia ca bază pentru dezvoltare viitoarelor perspective profesionale, în țări ca Germania, Austria, Elveția, ucenicia poate fi urmată de o pregătire specializată la un nivel superior de calificare; există **posibilitatea susținerii unui bacalaureat profesional** (*Berufsreifeprüfung*), care permite accesul în învățământul superior, facilitată de **cursuri pregătitoare** care pot fi urmate în acest scop în paralel cu programele de ucenicie (Austria: *Lehre mit Matura*), sau după ucenicie. În aceste țări, bacalaureatul profesional pentru absolvenții de ucenicie, în principiu, constă în examene la limba germană, matematică, limbă modernă, de specialitate în funcție de domeniul de pregătire urmat.

4. Prezentare comparativă a principalelor caracteristici ale învățământului profesional și ale sistemului de ucenicie din România raportate la sistemul VET din Germania

	Germania - dual	Germania – VET prin sistemul școlar (<i>school-based</i>)	România – învățământ profesional	România – ucenicie
Cadrul instituțional general pentru governanța sistemului de educație și formare profesională (EFP)	<p>Ministerul Federal al Educației și Cercetării (BMBF):</p> <ul style="list-style-type: none"> -responsabilitatea globală pentru EFP; -responsabil pentru aspectele transversale și fundamentale referitoare la EFP. -rol de coordonare și îndrumare pentru formarea în toate ocupațiile din sistemul dual, în cooperare cu Ministerul Economiei și ministerele relevante <p>Institutul Federal de Educație și Formare Profesională ¹⁾ (<i>Bundesinstitut für Berufsbildung - BIBB</i>) are un rol important în fundamentarea politicilor de EFP prin activități de cercetare științifică, statistici și rapoarte privind EFP, pregătirea regulamentelor de formare și a altor reglementări, consiliere și suport metodologic pentru guvernul federal și furnizorii de formare.</p> <p>Statele federale (landurile), prin ministerele educației la nivel de land răspund de organizarea pregătirii prin școlile profesionale (part-time) implicate în sistemul dual</p> <p>Comitetele pentru formare profesională la nivelul landurilor, (reprezenanți ai organizațiilor patronale, sindicale și autorităților landului) - structuri partenieriale consultative în domeniile de competență ale guvernelor de land</p>	<p>Statele federale (landurile), prin ministerele educației la nivel de land răspund de organizarea pregătirii prin școlile profesionale full-time</p> <p>Comitetele pentru formare profesională (reprezentanți ai organizațiilor patronale, sindicale și autorităților landului) sunt structuri partenieriale consultative în domeniile de competență ale guvernelor de land</p>	<p>Ministerul educației: responsabilitatea globală pentru politicile de EFP</p> <p>Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC): responsabilă pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea Cadrului național al calificărilor (CNC) și gestionarea Registrului național al calificărilor (RNC) - aprobarea standardelor ocupaționale (SO) cu avizul consiliului și al comitetelor sectoriale, coordonarea și controlul la nivel național al elaborării standardelor ocupaționale (SO) și a standardelor de pregătire profesională (SPP) <p>ARACIP: autoritate responsabilă pentru sistemul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar, autorizarea/ acreditarea programelor de pregătire</p>	<p>Ministerul muncii: elaborarea împreună cu ministerul educației a politicilor și strategiilor naționale privind formarea profesională a adulților (FPA); reglementarea formării profesionale la locul de muncă și a formării profesionale prin ucenicie; monitorizarea, evaluarea, autorizarea și controlarea, directă sau prin organisme abilitate, a furnizorilor de formare, alții decât cei din cadrul sistemului național de învățământ.</p> <p>Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC): responsabilă pentru:</p>

	<p>Camerele de comerț și, după caz, camerele de meserii, camerele agricole, camerele pentru profesii liberale etc., prin sarcinile publice care le sunt atribuite în sistemul dual, îndeplinesc un rol crucial, de Organisme competente, având printre principalele atribuții: evidența contractelor de formare și monitorizarea formării în întreprinderi, autorizarea firmelor pentru formare în sistem dual, sprijin și consultanță pentru firme și formatorii implicați, organizarea sistemului de examinare și certificare a pregătirii etc.</p> <p>În fiecare organism competent există un Comitet VET tripartit constituit din reprezentanți din partea angajatorilor, sindicatelor și profesorilor care este consultat în toate aspectele importante privind formarea profesională și în deciziile privind implementarea reglementărilor aplicabile.</p> <p>Consiliile de muncă sau consiliile pentru personal constituite la nivel sectorial/nivel de întreprindere: sunt implicate în acordurile colective care stabilesc remunerarea ucenicilor, planificarea și implementarea formării în cadrul întreprinderii, desemnarea formatorilor, adoptarea unor măsuri speciale de educație și formare în cadrul firmei, monitorizarea încheierii contractelor de angajare la finalizarea pregătirii și acordării de concedii pentru studii etc.</p>		<p>furnizate de unitățile de învățământ preuniversitar</p> <p>CNDIPT: propune MENCS politicile și strategiile de dezvoltare a sistemului IPT în sensul modernizării și eficientizării acestuia și al corelării cu dezvoltările europene, asigură asistență metodologică pentru dezvoltarea ÎPT, asigurarea calității, planificarea ofertei de FPI și implicarea structurilor partenariale consultative la nivel regional și județean</p> <p>Inspectoratele școlare: responsabile pentru implementarea politicilor de EFP în teritoriu (județe/mun. București)</p> <p>Structurile partenariale consultative pentru ÎPT constituite în baza OMECS nr. 4456/8.07.2015:</p> <p>- Consortiile Regionale: structuri consultative în sprijinul CNDIPT și al</p>	<p>-coordonarea autorizării furnizorilor de formare profesională continuă (FPC) la nivel național (inclusiv pentru programe de ucenicie)</p> <p>- elaborarea CNC și gestionarea RNC</p> <p>- aprobarea SO cu avizul consiliului și al comitetelor sectoriale, coordonarea și controlul la nivel național al elaborării SO și a SPP</p> <p>Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială:</p> <p>- asigură aplicarea prevederilor legale în vigoare privind ucenicia la locul de muncă</p> <p>-autorizează furnizorii de FPA (inclusiv ucenice)</p> <p>- înregistrează contractele de formare profesională ale furnizorilor de formare profesională</p> <p>Inspectoratul</p>
--	--	--	--	--

			<p>Inspectoratelor școlare pentru creșterea contribuției ÎPT la dezvoltarea regională</p> <p>- CLDPS: structuri consultative ale Inspectoratelor școlare, pentru planificarea ofertei de formare.</p>	<p>Teritorial de Muncă (ITM): înregistrează contractele de ucenicie și realizează activitatea de control al modului de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie</p> <p>AJOFM: înregistrează și publică locurile vacante pentru ucenicie, acordă sprijin prin serviciile de mediere</p>
<p>Responsabilitatea pentru inițierea programului de formare, recrutarea și înscrierea elevului</p>	<p>Întreprinderea: încheie contractul de formare cu elevul (ucenic).</p> <p>Organismele competente - după caz: camerele de comerț, camerele de meserii, camerele agricole, camerele pentru profesii liberale, alte instituții / autorități la nivel federal și de land etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijină firmele pentru recrutarea cursanților; - realizează legătura între mediul economic și școli pentru centralizarea solicitărilor agenților economici și constituirea formațiunilor de studiu pentru planul de școlarizare; - verifică, înregistrează și monitorizează contractele de formare încheiate de firme 	<p>Școala</p>	<p>Școala, pe baza planului de școlarizare elaborat de inspectoratul școlar cu consultarea și avizul CLDPS și aprobat de ministerul educației</p>	<p>Întreprinderea: încheie contractul de ucenicie</p> <p>ITM: înregistrează contractele de ucenicie și realizează activitatea de control al modului de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie</p> <p>AJOFM: înregistrează și publică locurile</p>

	cu elevii			vacante pentru ucenicie, acordă sprijin prin serviciile de mediere
Locațiile de învățare	<ul style="list-style-type: none"> - Întreprinderea: pentru practica la locul de muncă - Școala pentru pregătirea teoretică (inclusiv activități practice în atelierele școlii) - Măsuri de formare în afara întreprinderii pentru a facilita implicarea IMM, care adesea nu pot acoperi în întregime conținuturile și toate aspectele stipulate în regulamentul de formare: întreprinderile pot apela la, centre de formare profesională (<i>überbetriebliche Berufsbildungsstätten – ÜBS</i>) sau pot forma rețelele/asociații de formare profesională (<i>Ausbildungsverbände</i>) care asigură formare complementară pregătirii în firmele respective. 	Școala ; pot fi incluse și plasamente de practică (internship) în întreprindere	Pregătire teoretică : în școală Pregătire practică : <ul style="list-style-type: none"> - practica săptămânală: în școală și/sau la operatori economici - stagii de practică: la operatori economici 	Pregătire teoretică : la furnizori de formare autorizați/acreditați pentru calificarea respectivă Pregătire practică : la locul de muncă al ucenicului / la furnizorul de formare și/sau la alte locații stabilite de furnizorul de formare.
Responsabilitatea pentru certificarea competențelor elevului	Organismele competente - după caz: camerele de comerț, camerele de meserii, camerele agricole, camerele pentru profesii liberale, alte instituții / autorități la nivel federal și de land etc.	Examene finale organizate la nivelul școlii , supervizate de autoritatea landului pentru educație	MENCS, Școala + Întreprinderea	Întreprinderea și furnizorul de formare autorizat (în cazul în care întreprinderea nu este autorizată)
Responsabilitatea pentru organizarea activității teoretice	Întreprinderea (companiile încheie contracte de formare cu școlile pentru pregătirea ucenicilor). Landurile (prin ministerele educației la nivelul landului) răspund de organizarea și monitorizarea componentei de pregătire din școlile profesionale (part-time) implicate în sistemul dual NB. Conform Legii Învățământului, minorii care au încheiat un contract de formare profesională cu întreprinderea, care începe	Landurile (prin ministerele educației la nivelul landului) răspund de organizarea și monitorizarea pregătirii prin școlile profesionale full-time (Berufsfachschulen / Fachoberschulen)	Școala Ministerul educației prin structurile teritoriale (inspectoratele școlare) răspund de organizarea și monitorizarea pregătirii în școli	Întreprinderea (companiile care nu sunt autorizate încheie contracte de formare cu furnizori de FPC autorizați pentru ocupația/calificarea respectivă)

	Înainte de sfârșitul anului școlar în care minorul împlinește 18 ani, au obligația de a frecventa (în paralel cu formarea în întreprindere) școala profesională până la sfârșitul formării profesionale			
Responsabilitatea pentru stabilirea curriculumului pentru pregătirea teoretică generală	<p>Ministerul Federal al Educației – responsabil pentru planul cadru pentru pregătirea în școală, armonizat cu regulamentul de formare.</p> <p>Landurile sunt responsabile pentru elaborarea curricula, formarea cadrelor didactice și exercitarea supravegherii funcționale și administrative asupra personalului didactic. educației.și culturii din toate landurile). Conferința Permanentă a Miniștrilor pentru educație și Afaceri Culturale emite curricula de referință aliniată la normele federale de formare profesională. Apoi landurile, fie își însușesc direct aceste programe, fie le integrează în propriile lor curricula.</p>	<p>Landurile (prin ministerele educației la nivelul landurilor) răspund de conținutul pregătirii prin școlile profesionale full-time</p> <p>Planurile cadru sunt armonizate prin Conferința permanentă, a ministerelor educației.și culturii</p>	<p>Ministerul Educației (pe baza Standardului Calificării validat de comitetul sectorial)</p>	<p>ANC (Standardul Ocupational)</p> <p>Întreprinderea / furnizorul autorizat (programul de formare)</p>
Responsabilitatea pentru organizarea activității practice	<p>Întreprinderea</p> <p>Organismele competente (după caz: camerele de comerț, camerele de meserii, camerele agricole, camerele pentru profesii liberale etc.) acreditează și monitorizează companiile care oferă formare în sistem dual</p>	<p>Școli profesionale cu program normal – de regulă încheie acorduri de colaborare cu întreprinderile pentru stagii de practică (internship)</p>	<p>Școala + întreprinderea</p> <p>Școala are obligația de a încheia contracte cu întreprindere pentru practica elevilor (contracte cadru și contracte individuale de practică)</p>	Întreprinderea
Responsabilitatea pentru stabilirea curriculumului de specialitate/ pentru pregătirea practică	<p>Ministerul Federal pentru Economie</p> <p>Reglementările specifice pentru componenta de formare în întreprinderi sunt emise de ministerul responsabil (de regulă, Ministerul Federal pentru Economie și Tehnologie) care în acest scop acționează în mod concertat cu</p>	<p>Landurile, pe baza regulamentelor federale de formare;</p>	<p>Ministerul educației (pe baza Standardului Calificării validat de comitetul sectorial)</p>	<p>ANC</p> <p>Întreprinderea (programul de formare)</p>

	<p>Ministerul Federal al Educației și Cercetării (<i>BMBF</i>).</p> <p>Ministerul de resort emite Regulamentul de formare profesională în întreprinderi (comun pentru toată țara) în care sunt specificate competențele profesionale care trebuie dobândite prin pregătirea practică din întreprindere.</p>			
Responsabilitatea globală pentru educația și formarea profesională	Ministerul Federal al Educației	Ministerul Federal al Educației	Ministerul Educației	Ministerul Muncii
Baza legală de reglementare	<p>Legea formării profesionale ("<i>Berufsbildungsgesetz</i>" – <i>BBiG</i>) pentru formarea în cadrul întreprinderii)</p> <p>Codul meștegurilor (<i>Handwerksordnung</i>) - pentru formarea în meserii artizanale/meșteșuguri</p> <p>Legea învățământului (pentru formarea ce are loc în școală)</p> <p>Ordinul privind educația și formarea profesională (emis de ministerul economiei care reglementează planul de învățământ)</p> <p>Codul Social și acordurile colective la nivel de ramură pentru stabilirea remunerației ucenicilor</p> <p>Legea protecției tinerilor angajați (<i>Jugendarbeitsschutzgesetz</i>)</p>	Legea învățământului	Legea Educației Naționale	Legea uceniciei
Tipul de contract	Contract de formare profesională , cu elemente ce țin de codul muncii (plata cursantului, durata perioadei de probă, durata concediului, durata activităților zilnice etc). Atâta timp cât din natura și scopul său, precum și din Legea	Nu există	Contractul cadru încheiat între școală și întreprindere Contractul individual de pregătire practică	Contract de ucenicie

	formării profesionale nu rezultă alte prevederi specifice, contractului de formare profesională i se aplică prevederile și principiile legislației muncii, aplicabile unui contract de muncă.		încheiat între școală, întreprindere și elev (părintele sau tutorele legal, în cazul minorilor)	
Condiții de acces	Absolvenți de învățământ obligatoriu	Absolvenți de învățământ obligatoriu	Finalizarea învățământului gimnazial (după cls a VIII-a), vârsta de intrare 14 ani	Vârsta minimă 16 ani (15 ani numai cu acordul părintelui/tutorei legal)

NOTĂ:

(1) În Germania, instituția similară CNDIPT este Institutul Federal de Educație și Formare Profesională (Bundesinstitut für Berufsbildung - BIBB).

BIBB este organizat în 4 departamente cu 16 secțiuni și un departament de servicii centrale. În prezent, Institutul are aproximativ 600 de angajați. BIBB este condus de un președinte și un consiliu de administrație tripartit (organizații reprezentative la nivel federal ale angajatorilor și sindicatelor, autorități și instituții ale statului federal și ale landurilor). **Consiliul de administrație al BIBB** este **organul de conducere al BIBB** și totodată **organismul consultativ statutar al guvernului federal** în domeniul EFP.

BIBB beneficiază și de un **Consiliu de Cercetare**, cu rol consultativ atât pentru structurile sale de lucru, cât și pentru președinte și Consiliul de Administrație. Consiliul de Cercetare evaluează calitatea științifică a proiectelor de cercetare și soliditatea științifică a programelor de cercetare ale BIBB. Consiliul de cercetare este format din șapte experți recunoscuți în domeniul cercetării formării profesionale din Germania și din străinătate.

Institutul Federal de Educație și Formare Profesională are următoarele atribuții (conf. *BBiG, § 90, alin.(3)*):

- colaborează pentru pregătirea regulamentelor de formare profesională și altor reglementări legale;
- colaborează pentru pregătirea raportului cu privire la educație și formare profesională;
- colaborează pentru realizarea statisticii de educație și formare profesională;
- promovează modele de teste, inclusiv cercetările științifice însoțitoare;
- colaborează cu privire la cooperarea internațională din formarea profesională;
- preia alte sarcini administrative ale Federației, cu privire la educație și formarea profesională.

Alte informații privind BIBB sunt disponibile pe pagina de internet a instituției: <https://www.bibb.de>

5. Prezentare comparativă a principalelor caracteristici ale învățământului profesional și ale sistemului de ucenicie din România raportate la sistemul VET din Austria

	Austria - dual	Austria – VET prin sistemul școlar (<i>school-based</i>)	România – învățământ profesional	România – ucenicie
Cadrul instituțional general pentru guvernarea sistemului de EFP	<p>La nivel federal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Federal al Științei, Cercetării și Economiei: responsabil pentru componenta de formare în companii; emite regulamentul de formare pentru fiecare ocupație - Ministerul Educației: responsabil pentru componenta de formare în școală; aprobă curricula-cadru pentru componenta de pregătire în școală - Camera Economică Federală din Austria: acționează ca organism intermediar, cu competențe delegate de Ministerul Economiei - Institutul de cercetare în VET al Camerei Federale Economice (<i>Institut fur Bildungsforschung der Wirtschaft – IBW</i>) și Institutul austriac pentru cercetare în domeniul formării profesionale (<i>Österreichisches Institut für Berufsbildungsforschung – ÖIBF</i>): colaborează cu BBAB pentru coordonarea proiectării curriculum-ului pentru componenta de formare în întreprinderi <p>La nivelul provinciilor,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Birourile de ucenicie din cadrul camerelor economice regionale (competențe delegate de Ministerului 	<p>Ministerul Federal al Educației: aprobă curricula-cadru</p>	<p>Ministerul educației: responsabilitatea globală pentru politicile de EFP</p> <p>Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC): responsabilă pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea Cadrului național al calificărilor (CNC) și gestionarea Registrului național al calificărilor (RNC) - aprobarea standardelor ocupaționale (SO) cu avizul consiliului și al comitetelor sectoriale, coordonarea și controlul la nivel național al elaborării standardelor ocupaționale (SO) și a standardelor de pregătire profesională (SPP) <p>ARACIP: autoritate responsabilă pentru sistemul de asigurare a calității în învățământul preuniversitar, autorizarea/ acreditarea programelor de pregătire</p>	<p>Ministerul muncii: elaborarea împreună cu Ministerul educației politicile și strategiile naționale privind formarea profesională a adulților (FPA); reglementarea formării profesionale la locul de muncă și a formării profesionale prin ucenicie; monitorizarea, evaluarea, autorizarea și controlarea, directă sau prin organisme abilitate, a furnizorilor de formare, alții decât cei din cadrul sistemului național de învățământ.</p> <p>Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC): responsabilă pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - coordonarea autorizării furnizorilor de formare profesională continuă (FPC) la nivel național (inclusiv pentru programe de ucenicie) - elaborarea CNC și gestionarea RNC - aprobarea SO cu avizul consiliului și al comitetelor

	<p>Economiei): acreditarea firmelor care oferă formare în sistemul dual, verificarea și înregistrarea contractelor de ucenicie, organizarea examenelor și acordarea certificatelor de absolvire, sprijinirea firmelor în recrutarea ucenicilor, consiliere pentru firme și ucenici, numirea președinților comisiilor pentru exemenele finale, gestionarea schemelor de subvenții pentru firme etc.</p> <p>- Serviciile publice de ocupare (<i>Arbeitsmarktservice Österreich – AMS</i>): oferă servicii de mediere și plasare pentru ucenicie (totuși nu toate firmele își înregistrează la AMS locurile vacante de ucenicie)</p> <p>- Camerele de muncă: colaborează cu birourile de ucenicie din camerele economice pentru verificarea condițiilor de formare în firme</p> <p>- Consiliul federal pentru ucenicie (<i>Bundesberufsausbildungsbeirat BBAB</i>), Consiliul regional pentru ucenicie (<i>Landesberufsausbildungsbeiräte, LABB</i>)</p>		<p>furnizate de unitățile de învățământ preuniversitar</p> <p>CNDIPT: propune MENCs politicile și strategiile de dezvoltare a sistemului IPT în sensul modernizării și eficientizării acestuia și al corelării cu dezvoltările europene, asigură asistență metodologică pentru dezvoltarea ÎPT, asigurarea calității, planificarea ofertei de FPI și implicarea structurilor partenariale consultative la nivel regional și județean</p> <p>Inspectoratele școlare: responsabile pentru implementarea politicilor de EFP în teritoriu (județe/mun. București)</p> <p>Structurile partenariale consultative pentru ÎPT constituite în baza OMECS nr. 4456/8.07.2015:</p> <p>- Consortiile Regionale: structuri consultative în sprijinul CNDIPT și al</p>	<p>sectoriale, coordonarea și controlul la nivel național al elaborării SO și a SPP</p> <p>Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială:</p> <p>- asigură aplicarea prevederilor legale în vigoare privind ucenicia la locul de muncă</p> <p>-autorizează furnizorii de FPA (inclusiv ucenice)</p> <p>- înregistrează contractele de formare profesională ale furnizorilor de formare profesională</p> <p>Inspectoratul Teritorial de Muncă (ITM): înregistrează contractele de ucenicie și realizează activitatea de control al modului de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie</p> <p>AJOFM: înregistrează și publică locurile vacante pentru ucenicie, acordă sprijin prin serviciile de mediere a ocupării locurilor vacante</p>
--	---	--	--	--

			Inspectoratelor școlare pentru creșterea contribuției ÎPT la dezvoltarea regională - CLDPS: structuri consultative ale Inspectoratelor școlare, pentru planificarea ofertei de formare.	
Responsabilitatea pentru inițierea programului de formare, recrutarea și înscrierea elevului	Întreprinderea: încheie contractul de formare cu elevul (ucenic). Birourile de ucenicie din cadrul camerelor economice regionale: acreditarea firmelor care oferă formare în sistemul dual, verificarea și înregistrarea contractelor de ucenicie, organizarea examenelor și acordarea certificatelor de absolvire, sprijinirea firmelor în recrutarea ucenicilor etc. În sprijinul recrutării și selecției candidaților pentru ucenicie, firmele beneficiază de numeroase produse imprimare sau disponibile on-line, comandate de Camera Federală Economică sau de Ministerul Economiei , cum ar fi: baze de date pentru ucenici, ghiduri de recrutare, proceduri de selecție și modele de teste pentru selecția candidaților; site-uri web (ex. www.ausbilder.at) etc.	Școala	Școala , pe baza planului de școlarizare elaborat de inspectoratul școlar cu consultarea și avizul CLDPS și aprobat de ministerul educației	Întreprinderea: încheie contractul de ucenicie ITM: înregistrează contractele de ucenicie și realizează activitatea de control al modului de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie AJOFM: înregistrează și publică locurile vacante pentru ucenicie, acordă sprijin prin serviciile de mediere a ocupării locurilor vacante
Locațiile de învățare	- Întreprinderea: pentru practica la locul de muncă - Școala pentru pregătirea teoretică (inclusiv activități practice în atelierele școlii)	Școala (sunt incluse și plasamente de practică în întreprinderi)	Pregătire teoretică: în școală Pregătire practică: - practica săptămânală: în școală și/sau la	Pregătire teoretică: la furnizori de formare autorizați/acreditați pentru calificarea respectivă Pregătire practică: la locul

	<p>- Măsurile de formare în afara întreprinderii (<i>überbetriebliche Ausbildung, ÜBA</i>), de ex. măsuri de formare în cadrul unei asocieri/rețele de firme, cursuri de formare profesională suplimentară, în sprijinul: (i) IMM care nu pot acoperi în întregime conținuturile și toate aspectele stipulate în regulamentul de formare și (ii) pentru tinerii care nu reușesc să încheie un contract de formare cu o întreprindere.</p>		<p>operatori economici - stagii de practică: la operatori economici</p>	<p>de muncă al ucenicului / la furnizorul de formare și/sau la alte locații stabilite de furnizorul de formare.</p>
<p>Responsabilitatea pentru certificarea competențelor elevului</p>	<p>Examenele finale de certificare sunt coordonate de Camera Federală Economică a Austriei și organizate de Biroul de Ucenicie. Biroul de certificare („<i>Clearingstelle</i>“) înființat în cadrul Ministerului Economiei și supravegheat de Institutul de cercetare în VET al Camerei Federale Economice (<i>Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – IBW</i>) răspunde de asigurarea calității examenelor finale pe baza unor standarde unitare la nivelul întregii țări, directive și ghiduri de evaluare, urmărind respectarea reglementărilor în vigoare, corectitudinea subiectelor, relevanța practică și calitatea didactică aferentă.</p>	<p>Ministerul Educației; Școala.</p>	<p>MENCS, Școala + Întreprinderea</p>	<p>Întreprinderea și furnizorul de formare autorizat (în cazul în care întreprinderea nu este autorizată)</p>
<p>Responsabilitatea pentru organizarea activității teoretice</p>	<p>Întreprinderea (companiile încheie contracte de formare cu școlile pentru pregătirea ucenicilor). Inspectori școlari regionali sunt responsabili pentru inspecția școlară și asigurarea aplicării programelor-cadru (curriculum regional) pentru componenta de pregătire în școală.</p>	<p>Ministerul Educației; Inspecția școlară regională; Școala.</p>	<p>Școala Ministerul educației prin structurile teritoriale (inspectoratele școlare) răspund de organizarea și monitorizarea pregătirii în școli</p>	<p>Întreprinderea (companiile care nu sunt autorizate încheie contracte de formare cu furnizori de FPC autorizați pentru ocupația/calificarea respectivă)</p>

<p>Responsabilitatea pentru stabilirea curriculumului pentru pregătirea teoretică generală</p>	<p>- Ministerul Economiei: emite regulamentul de formare (Ausbildungsordnung), pentru fiecare ocupație pe baza căruia se realizează componenta de formare în întreprindere</p> <p>- Ministerul Educației: responsabil pentru componenta de formare în școală; aprobă curricula-cadru pentru componenta de pregătire în școală corelată cu regulamentul de formare</p>	<p>Curriculum-cadru este aprobat de Ministerul Federal al Educației.</p> <p>Școlile au posibilitatea să modifice numărul de ore alocat unor discipline sau să dezvolte anumite specificități în funcție de cerințele regionale</p>	<p>Ministerul Educației (pe baza Standardului Calificării validat de comitetul sectorial)</p>	<p>ANC (Standardul Ocupational) Întreprinderea / furnizorul autorizat (programul de formare)</p>
<p>Responsabilitatea pentru organizarea activității practice</p>	<p>Responsabilitatea principală pentru organizarea activității practice aparține întreprinderii.</p> <p>Birourile de ucenicie din cadrul camerelor economice regionale în colaborare cu Camerele de muncă verifică derularea contractelor de ucenicie și monitorizează componenta de formare în întreprinderi.</p>	<p>Școlile profesionale cu program normal – de regulă încheie acorduri de colaborare cu întreprinderile pentru stagii de practică</p>	<p>Școala + întreprinderea Școala are obligația de a încheia contracte cu întreprindere pentru practica elevilor (contracte cadru și contracte individuale de practică)</p>	<p>Întreprinderea</p>
<p>Responsabilitatea pentru stabilirea curriculumului de specialitate/pentru pregătirea practică</p>	<p>- Ministerul Economiei: emite regulamentul de formare (Ausbildungsordnung), pentru fiecare ocupație pe baza căruia se realizează componenta de formare în întreprindere. Regulamentul de formare precizează setul minimal de cunoștințe și abilități care trebuie formate în întreprinderi și profilul competențelor formulate în termeni de rezultate ale învățării. Curriculum pentru componenta de formare practică în întreprinderi este realizat la nivelul fiecărei întreprinderi. Formatorii din întreprinderi răspund de planificarea și realizarea formării, fiind ajutați în acest scop cu materiale didactice și de</p>	<p>Curricula-cadru este aprobată de Ministerul Federal al Educației.</p> <p>Școlile au posibilitatea să modifice numărul de ore alocat unor discipline sau să dezvolte anumite specificități în funcție de cerințele regionale</p>	<p>Ministerul educației (pe baza Standardului Calificării validat de comitetul sectorial)</p>	<p>ANC Întreprinderea (programul de formare)</p>

	specialitate, completate cu numeroase produse imprimate sau disponibile on-line comandate de Camera Federală Economică sau de Ministerul Economie			
Responsabilitatea globală pentru educația și formarea profesională	Ministerul Federal al Educației și Ministerul Economiei partajează principalele răspunderi pentru politicile de educație și formare profesională, potrivit ariilor lor de competență	Ministerul Federal al Educației are răspunderea globală a politicilor de educație și formare profesională în aria sa de competență Inspekția școlară este de competența autorităților școlare la nivel regional. (Consiliile regionale ale provinciilor). Totuși, colegiile de agricultură și silvicultură, precum și unele școli și colegii pentru industrie și comerț, sunt sub supravegherea directă a Ministerul Federal al Educației	Ministerul Educației	Ministerul Muncii
Baza legală de reglementare	- legea formării profesionale (Federal Ministry of Economy, Family and Youth - BMWFJ) - regulamentul de formare pentru fiecare ocupație realizată prin ucenicie (Federal Advisory Board on Apprenticeship - BBAB) - legea de organizare a școlilor, legea învățământului, programele-cadru pentru fiecare ocupație realizată prin ucenicie	- legea de organizare a școlilor, legea învățământului	Legea Educației Naționale	Legea uceniciei

	(Federal Ministry for Education, the Arts and Culture (BMUKK)).			
Tipul de contract	Contracte de formare profesională prin ucenicie încheiate între formabil și companie, avizate (și reziliate dacă este cazul) de către Birourile pentru ucenicie din cadrul camerelor economice regionale	-	Contractul cadru încheiat între școală și întreprindere Contractul individual de pregătire practică încheiat între școală, întreprindere și elev (părintele sau tutorele legal, în cazul minorilor)	Contract de ucenicie
Finanțarea	<p>Serviciul Public de Ocupare Austria – subvenții.</p> <p>Guvern și provincii federale (salarii profesori).</p> <p>Provinciile federale (echipamente și materiale școli).</p> <p>Întreprinderile (costurile formării în întreprindere: formatori, materiale, echipamente, plata formabilului, la nivel de 80% din salariul unui muncitor etc.).</p> <p>Fondul austriac de remunerare pentru insolvență (contribuțiile angajatorilor) pentru asigurarea calității.</p> <p>Întreprinderile din sistemul dual beneficiază de un sistem de subvenții și facilități fiscale pentru:</p> <p>Compania unde se asigură formarea primește o subvenție de bază anuală pentru fiecare ucenic, a cărei valoare este graduală, în funcție de anul de ucenicie. Pentru primul an de ucenicie, subvenția de bază anuală este de trei ori valoarea unei remunerații lunare brute pentru un ucenic,</p>	Guvern și provincii federale	Contractul cadru încheiat între școală și întreprindere Contractul individual de pregătire practică încheiat între școală, întreprindere și elev (părintele sau tutorele legal, în cazul minorilor)	Contract de ucenicie

	<p>pentru al doilea an este de două remunerații, iar pentru al treilea și al patrulea an de ucenicie, subvenția se ridică la o remunerație brută, conform contractului colectiv în fiecare caz.</p> <p>În plus, există o serie de subvenții în legătură cu diverse măsuri (de multe ori cu un accent pe calitate și susținerea unor grupuri țintă), constând în: (1) subvenții pentru formarea suplimentară a ucenicilor în afara întreprinderii (măsuri de formare în cadrul unei asocieri/rețele de firme, cursuri de formare profesională suplimentară, cursuri de pregătire pentru examenele de absolvire), (2) subvenții pentru formarea continuă a formatorilor IVET, (3) pentru rezultate bune sau distincții la examenele finale, (4) subvenții pentru ucenicii cu dificultăți de învățare (cum ar fi cursurile remediale la nivelul școlii din învățământul obligatoriu: germană, matematică, limbi străine), (5) subvenții pentru stagii de practică în străinătate a ucenicilor.</p> <p>În condițiile în care contractul de ucenicie în Austria se derulează în cadrul unui contract de muncă, există facilități fiscale prin care, pentru primii doi ani de ucenicie se plătește nicio contribuție de asigurări de sănătate (nici cota angajatorului, nici cota ucenicului). De asemenea, nu trebuie plătită nicio contribuție de asigurare în caz de accidente, pentru întreaga perioadă de ucenicie.</p>			
--	--	--	--	--

Condiții de acces	De la vârsta de 15 ani, elevii care au absolvit învățământul obligatoriu de 9 ani. O mare parte din cei care se înscriu în ucenicie urmează mai întâi un an de pregătire numit Școală prevocațională	Elevii care au absolvit învățământul obligatoriu de 9 ani	Finalizarea învățământului gimnazial (după cls a VIII-a), vârsta de intrare 14 ani	Vârsta minimă 16 ani (15 ani numai cu acordul părintelui/tutorei legale)
--------------------------	--	---	--	--

6. Analiza SWOT a traseelor/programelor de pregătire și organizării actuale a WBL în România

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Ale învățământului profesional de 3 ani, ca traseu de pregătire după clasa a VIII-a (introdus începând din anul școlar 2014/2015), cu o componentă semnificativă de WBL și unele elemente de învățământ dual, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - condiția prealabilă obligatorie pentru școlile care propun clase în învățământul profesional de încheia contracte-cadru de colaborare cu agenți economici; - contractele individuale pentru stagiile de practică încheiate între unitatea de învățământ, agentul economic și elevul (respectiv părintele/tutorele legal al acestui în cazul minorului); - posibilitatea selectării candidaților de către agenții economici care se implică prin susținere financiară/stimulente/alte forme de sprijin în formarea profesională a elevilor, în colaborare cu școlile; - creșterea ponderii pregătirii practice; - stagiile de practică în întreprinderi introduse ca o componentă obligatorie a pregătirii practice; - curriculum pentru stagiile de practică elaborat în regim de curriculum în dezvoltare locală, în colaborare de către școală și partenerii de practică potențiali; - introducerea Certificatelor de practică, completate și semnate de școală și partenerul de practică, în care sunt descrise activitățile și rezultatele învățării dobândite de elev pe perioada stagiului. <p>Burse oferite de stat pentru elevii care se înscriu în învățământul profesional (200 lei/lună)</p> <p>Existența unor exemple de bune practici:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agenți economici (deocamdată într-un număr mic) care oferă propriile burse, facilități și stimulente pentru elevi, suplimentar celor oferite de stat; - inițiativele și demersurile din partea unor agenți economici, care au condus la crearea unor școli profesionale ca structuri – cu sau fără personalitate juridică - ce funcționează pe baza unor protocoale și contracte de colaborare încheiate între agenți economici, unitatea școlară, autorității locale, care asigură o implicare sporită a 	<p>Pondere redusă a componentei de WBL în liceul tehnologic</p> <p>Registrul național al calificărilor de nivel preuniversitar nu este operaționalizat.</p> <p>Lipsa unui document de referință oficial la nivel național privind codificarea programelor de educație și certificării nivelurilor de educație absolvite, detaliat conf. ISCED 2011 (ISCED – A și ISCED – P), corelat cu CNC, ca bază pentru integrarea și corelarea programelor de FPI și FPC în sistemul național de educație</p> <p>Insuficienta dezvoltare a cadrului de reglementare și implementare a sistemului de credite transferabile în formarea profesională (ECVET);</p> <p>Metodologiile de elaborare a calificărilor în formarea profesională inițială și continuă sunt necorelate în termeni de rezultate ale învățării;</p> <p>Lipsa corelării între Mecanismele de certificare a rezultatelor învățării și calificărilor în FPI și FPC;</p> <p>Insuficienta dezvoltare a bazei naționale de itemi pentru evaluare și certificare;</p> <p>Un număr redus de evaluatori certificați la nivel național;</p> <p>Lipsa unui sistem de acreditare a întreprinderilor pentru furnizarea componentei de WBL a programelor de formare;</p> <p>Cadrul de reglementare a asigurării calității în FPC nu este corelat cu cel din FPI;</p> <p>Lipsa unor instrumente pentru asigurarea calității FPC, atât la nivel de sistem, cât și la nivelul furnizorilor autorizați;</p> <p>Lipsa unui mecanism de asigurare a calității componentei de practică la agenții economici din diverse programe de FPI și FPC, în baza unui Cadru comun;</p> <p>Lipsa unui sistem de formare a tutorilor din întreprinderi în formarea profesională inițială;</p> <p>Ucenicia, reglementată în sistemul de FPA, nu este integrată în sistemul național de educație și formare profesională inițială din România;</p> <p>Insuficienta reglementare legislativă necesară unui traseu de formare profesională inițială, în sistem dual / în alternanță, cu o componentă semnificativă de învățare la locul de muncă (WBL) în răspunderea agenților economici;</p> <p>Reglementările actuale nu sunt suficient de atractive și eficiente pentru a antrena implicarea sporită, pe scară largă, a agenților economici și partajarea răspunderii partenerilor implicați (ex. în mecanismele decizionale la toate nivelurile,</p>

<p>angajatorilor în mecanismele decizionale din cadrul școlii în ceea ce privește organizarea și derularea procesului de pregătire în învățământul profesional, selectarea resurselor umane etc.</p> <p>Existența unui număr din ce în ce mai mare de agenți economici care se implică în învățarea la locul de muncă în formarea profesională inițială.</p> <p>Existența reglementărilor necesare elaborării registrului național al calificărilor.</p> <p>Existența mecanismelor de certificare a rezultatelor învățării în formarea profesională inițială și în formarea profesională continuă.</p> <p>Existența cadrului național de asigurare a calității în FPI.</p> <p>Existența unui cadru legislativ de asigurare a calității în FPC.</p>	<p>procesul de selecție și de pregătire a elevilor etc.);</p> <p>Numărul redus de adulți cuprinși în programe de FPC;</p> <p>Cadrul de reglementare a asigurării calității în FPC nu este corelat cu cel din FPI;</p> <p>Lipsa unor instrumente pentru asigurarea calității FPC, atât la nivel de sistem, cât și la nivelul furnizorilor autorizați;</p> <p>Performanțele scăzute ale tinerilor de 15 ani obținute la testele PISA și la evaluarea națională de la sfârșitul clasei a VIII-a, în lipsa unui prag minimal pentru admiterea la clasa a IX-a și a unor programe remediale, afectează integrarea acestora și performanțele ulterioare în liceu/învățământul profesional;</p> <p>Atractivitatea scăzută a învățământului profesional pentru elevii cu rezultate școlare bune;</p> <p>Lipsa unui sistem de facilități fiscale pentru firmele implicate în furnizarea componentei de WBL în formarea profesională inițială.</p>
--	--

7. Măsuri propuse

Principii/scopuri urmărite:	Scenarii / alternative posibile:
<p>1. Integrarea învățământului profesional în sistem dual/ uceniciei ca traseu de pregătire în sistemul de educație și formare profesională inițială, <i>în paralel cu celelalte trasee existente în acest moment (învățământul liceal și învățământul profesional)</i></p>	<p>1.1 Introducerea învățământului profesional în sistem dual / uceniciei bazat/e pe un contract individual de formare profesională, corelat cu prevederile / principiile referitoare la ucenicie:</p> <p>1.1.1 Învățământ profesional în sistem dual, cu contract de formare profesională după clasa a VIII-a;</p> <p>1.1.2. Învățământ profesional în sistem dual cu contract de ucenicie după învățământul obligatoriu.</p>
<p>2. Consolidarea componentei de Work-Based Learning (WBL – învățare la locul de muncă) în actualul sistem de educație și formare profesională inițială</p>	<p>2.1 Integrarea unor elemente / principii ale sistemului dual în actualul sistem de învățământ profesional, având în vedere:</p> <p>2.1.1 Revizuirea cadrului instituțional care reglementează implicarea agenților economici și răspunderile partenerilor implicați (ex. în mecanismele decizionale la toate nivelurile, procesul de selecție și de pregătire a elevilor etc.);</p> <p>2.1.2 Creșterea ponderii WBL.</p>
<p>3. Încurajarea continuării studiilor, inclusiv accesul la învățământul superior</p>	<p>3.1 Introducerea unui bacalaureat profesional facilitat prin cursuri pregătitoare (ISCED 4) pentru bacalaureat profesional în paralel cu/după învățământul profesional.</p> <p>3.2 Posibilitatea continuării studiilor pentru absolvenții învățământului profesional în:</p> <p>3.2.1 Specializarea Tehnician (ISCED 4), indiferent de bacalaureatul profesional;</p> <p>3.2.1 Învățământul superior (ISCED 5), condiționat de bacalaureatul tehnologic.</p>
<p>4. Permeabilitatea pe orizontală între traseele de pregătire</p>	<p>4.1 Regândirea dobândirii finalităților obținute prin traseele de pregătire existente:</p>

	<p>4.1.1 Înlocuirea stagiilor de pregătire după clasa a X-a liceu cu un învățământ profesional pentru absolvenții de învățământ obligatoriu (față de învățământul profesional cu durata de 3 ani, durata pregătirii profesionale după învățământul obligatoriu, poate fi redusă până la 2 ani, printr-o procedură de validare a pregătirii anterioare);</p> <p>4.1.2 Susținerea examenului de certificare a calificării pentru absolvenții de liceu tehnologic, după un stagiu de practică cu durata de 1 an după finalizarea liceului.</p> <p>4.2 Consolidarea competențelor transversale formate prin învățământul profesional, prin:</p> <p>4.2.1 Prelungirea până la 3,5 ani a duratei învățământului profesional după clasa a VIII-a pentru compatibilizarea pregătirii generale obținute prin ciclul inferior al liceului, în paralel cu consolidarea pregătirii profesionale;</p> <p>4.2.2 Creșterea ponderii WBL în învățământul profesional;</p> <p>4.2.3 Restructurarea planurilor cadru în învățământul profesional după clasa a VIII-a pentru integrarea (cel puțin în parte) a culturii generale în curriculum pentru pregătirea profesională.</p> <p>4.3 Posibilitatea continuării pregătirii absolvenților de învățământ obligatoriu pentru obținerea unei calificări profesionale prin:</p> <p>4.3.1 Învățământ profesional, validarea pregătirii obținute de absolvenții clasei a X-a liceu tehnologic și reducerea duratei învățământului profesional organizat pentru aceștia;</p> <p>4.3.2 Ucenicie, validarea pregătirii obținute de absolvenții clasei a X-a liceu tehnologic și reducerea duratei programelor de ucenicie organizate pentru aceștia.</p>
<p>5. Reducerea abandonului școlar prin creșterea șanselor de integrare eficientă într-un traseu de formare profesională inițială a absolvenților clasei a VIII-a cu nivel scăzut de pregătire</p>	<p>5.1 Introducerea unui program de pregătire suplimentară pentru absolvenții clasei a VIII-a cu nivel scăzut de pregătire (cu media de la evaluarea națională / admitere sub 5), prin:</p> <p>5.1.1 Program de pregătire prevocațională;</p> <p>5.1.2 Program suplimentar de pregătire remedială (after-school) în cadrul învățământului profesional / liceului.</p>
<p>6. Asigurarea calității componentei de WBL</p>	<p>6.1 Introducerea unui sistem de acreditare a locurilor de practică;</p> <p>6.2 Introducerea unui sistem de formare și certificare a formatorilor / tutorilor din întreprinderi implicați în instruirea practică a elevilor / ucenicilor.</p>
<p>7. Creșterea relevanței certificării competențelor profesionale</p>	<p>7.1 Externalizarea examenului de certificare a competențelor profesionale obținute prin învățământul profesional și tehnic;</p> <p>7.2 Introducerea unui examen intermediar la mijlocul perioadei de pregătire din învățământului profesional.</p>
<p>8. Formarea profesorilor din învățământul profesional și tehnic</p>	<p>8.1 Înființarea unei instituții specializate sau a unui departament în cadrul uneia existente (ex. CNDIPT)</p>

	<p>pentru coordonarea și implementarea programelor de formare a profesorilor din învățământul profesional și tehnic (Academie VET, după modelul Academiei pentru formarea profesorilor din Germania - landul Baden-Württemberg)</p>
<p>9. Proiectarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în educație și formare profesională, coordonarea metodologică a implementării acestora</p>	<p>9.1 Înființarea unei instituții specializate sau completarea atribuțiilor și organigramei uneia dintre instituțiile existente (ex. CNDIPT) cu roluri complexe în cercetarea științifică din educație și formare profesională, pregătirea regulamentelor de formare profesională și altor regulamente legale, pregătirea de rapoarte anuale cu privire la educație și formare profesională, realizarea statisticii de educație și formare profesională, cooperarea internațională în formarea profesională, promovarea unor modele de teste, inclusiv cercetările științifice însoțitoare (ex. modelul Institutului Federal de Educație și Formare Profesională din Germania sau a celui similar din Austria)</p>
<p>10. Stimularea implicării agenților economici în furnizarea componentei de WBL</p>	<p>10.1 Introducerea unui sistem de facilități fiscale pentru firmele implicate în furnizarea componentei de WBL în formarea profesională inițială;</p> <p>10.2 Reglementări în sprijinul IMM implicate în furnizarea componentei de WBL în formarea profesională inițială.</p>

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație (comunicare) reflectă numai punctul de vedere al autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.